

Natuurlijke beheersing eikenprocessierups

Een integraal plan van aanpak

Douwe Schut
Projectleider ecologie

Bestrijding en beheersing

- Bestrijding: directe bestrijding van rupsen
bv: aaltjes, bacteriën, afzuigen en branden.
- Beheersing: verminderen van overlast op de lange termijn.

Natuurlijke beheersing:

“Het bouwen van een voedselweb rondom de eikenprocessierups”.

Waarom beheersing?

Nadelen bestrijding:

- Korte termijn oplossing;
- Ook andere soorten worden onbedoeld bestreden;
- Minder voedsel voor zangvogels;
- Zeldzame en beschermde vlinders in (de buurt van) de eiken worden mogelijk ook gedood.

Voordelen beheersing:

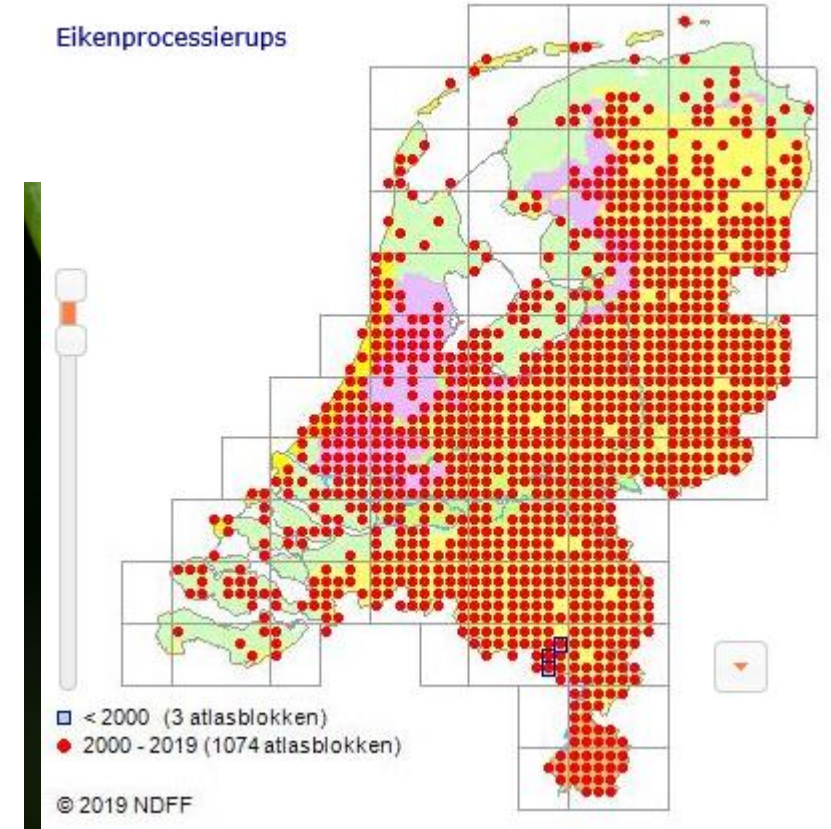
- Op lange termijn goedkoper;
- Mooier, gevarieerder en natuurlijker landschap;
- Meer biodiversiteit en duurzamer.

Ecologie EPR

- Altijd al aanwezig geweest
- Zuidelijke soort: warmteminnend
- Boom- en grondnesten
- Vlinders; overbruggen grote afstand

Thaumetopoea processionea (Linnaeus, 1758)

Eikenprocessierups

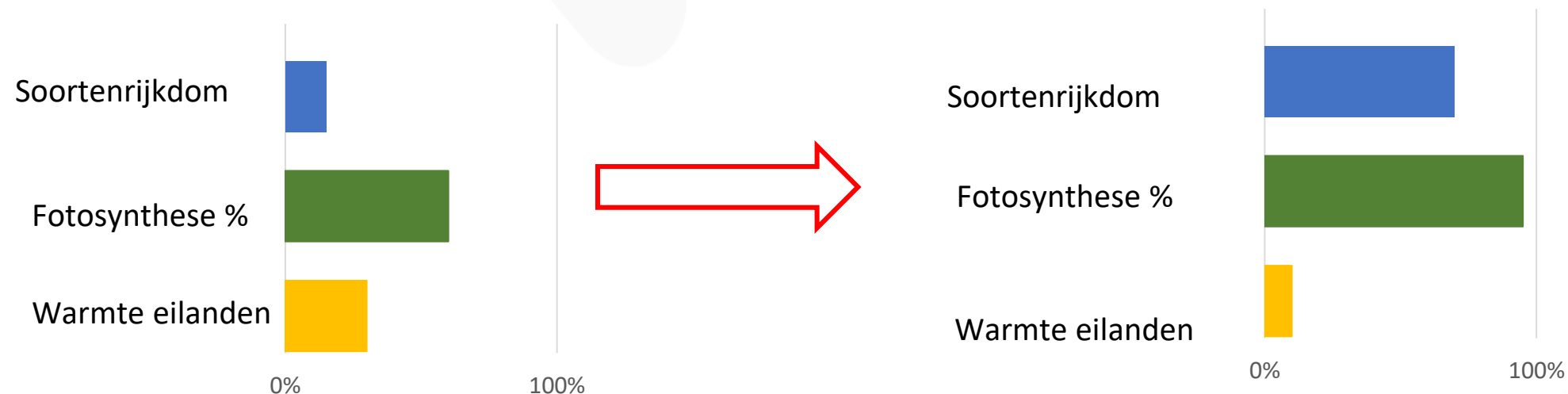

Levenscyclus EPR

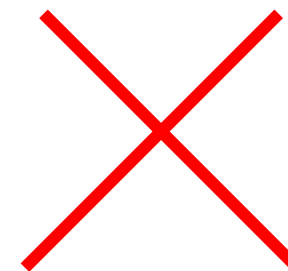
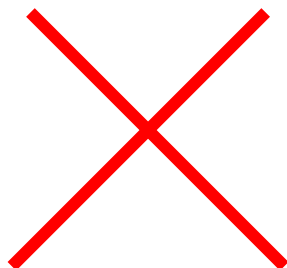
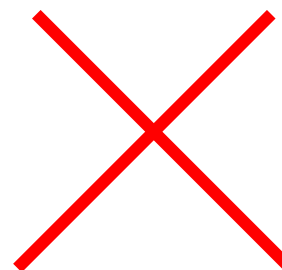
- Eenjarige levenscyclus
- Overwintering: Eifase
- Uitkomen eieren: April
- Rupsfase April - juli
 - 5 vervellingen
 - Na 3de vervelling brandharen
- Vliegtijd vlinder: Begin juli – begin sept

Vooruit naar vroeger

- Hogere soortenrijkdom;
- Meer fotosynthese van niet-eiken;
- Minder warmte-eilanden.

Creëren van een voedselweb

Faciliteren van predatoren en parasieten door aanpassing van de omgeving.

RTL Nieuws
Tip ons

Uitzendingen

EdiëntNL

Lifestyle

Tech

Entertainment

Sport

Economie

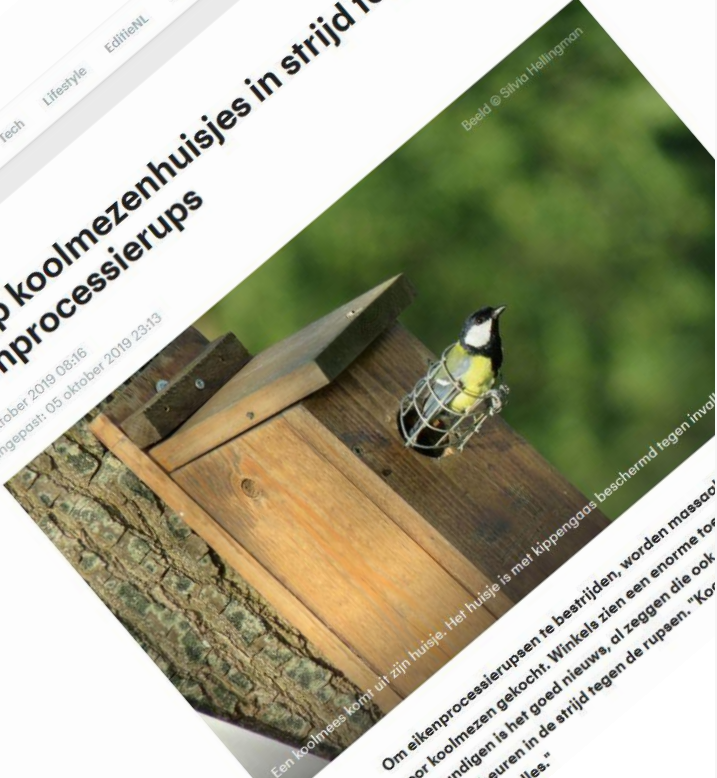
Nieuws

Voak unvertecht

Run op koolmezenhuisjes in strijd tegen eikenprocessierups

05 oktober 2019 08:16
Aangepast: 05 oktober 2019 23:13

Beeld © Silvia Hellingman

Een koolmees komt uit zijn huisje. Het huisje is met kippengras beschermd tegen 'invloeg'.

Om eikenprocessierupsen te bestrijden, worden messasor' voor koolmezen gekocht. Winkels zien een enorme toer moet gebeuren in de strijd tegen de rupsen. "Koolmees is de redder van alles."

▲ Nestkastjes aan eiken. Gemeenten hopen dat koolmezen Willigen

Koolmees het ultieme wapen tegen eikenprocessierups? 'Ze eten de kleintjes'

De eikenprocessierups kan op veel natuurvriendelijke manieren worden bestreden. Grootoorvleermuizen, tweestippige lieveheersbeestjes en nematoden helpen allemaal bij het verjagen van de jeuk veroorzakende insecten. De koolmees is voorlopig de grote favoriet bij gemeenten. Is het bontgekleurde vogeltje inderdaad het ultieme wapen?

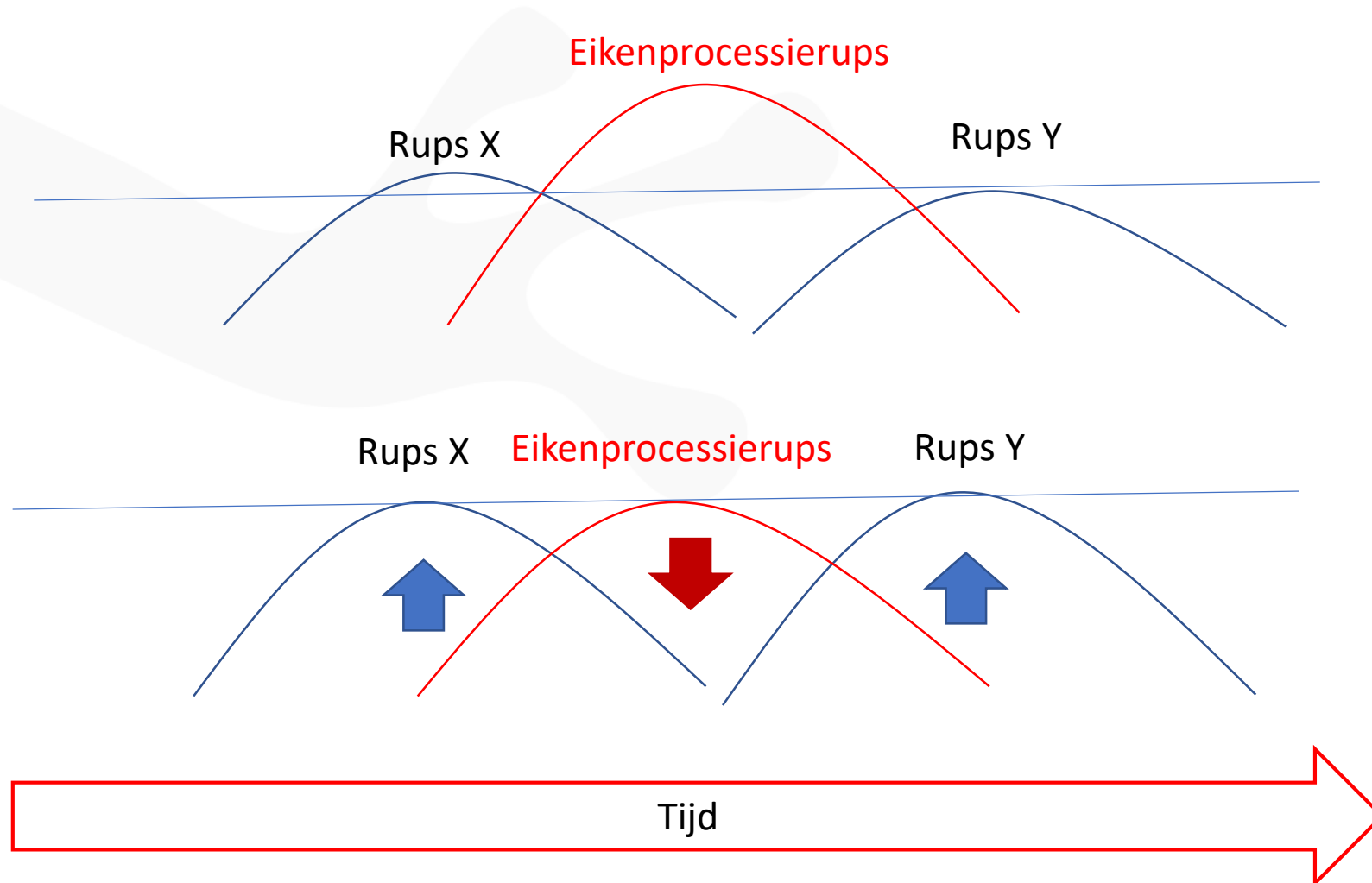

▲ De nestkastjes aan het Nijff in Groesbeek © Bert Baelen

Groesbeek deed een proef met koolmeesjes in de strijd tegen de eikenprocessierups, en zo liep dat af

GROESBEEK - De proef om koolmeesjes in Groesbeek in te zetten om de

Hele jaar door geschikt

Recente onderzoeken

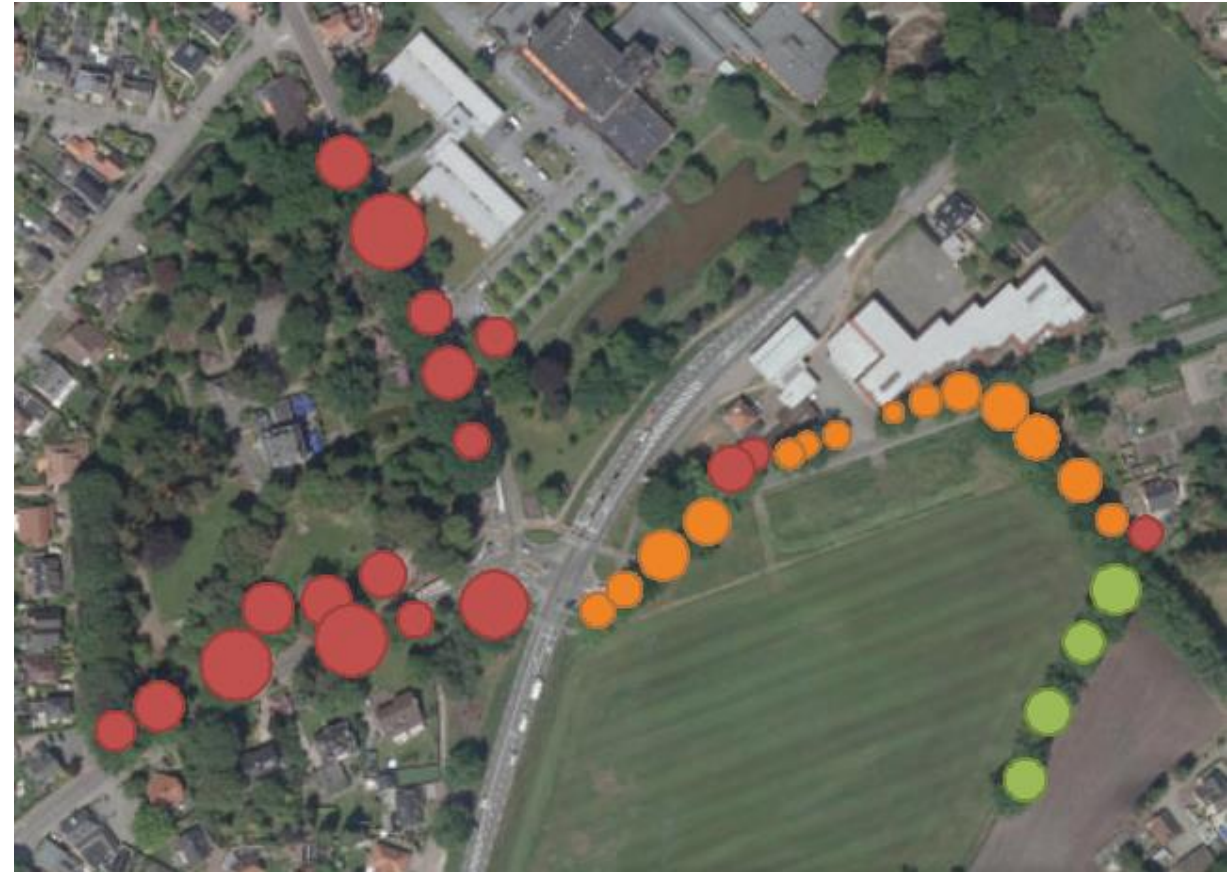
Planmatige aanpak

1. Waar is de overlast het grootst?
2. Eenvoudige en effectieve maatregelen die gezondheidsrisico's verlagen.
3. Faciliteren van predatoren en parasieten door aanpassen van de omgeving.
4. Prioritering van maatregelen en locatie.

1) Grootste kans op overlast

Waar veel mensen komen:

- Drukke parkeerplaats;
- Fiets / wandelroute;
- Horeca;
- School
- ...

2) Simpele oplossingen

- Oude eiken weghalen is zonde, jonge eiken kunnen wellicht nog worden verplaatst;
- Is het mogelijk het bankje te verplaatsen?

3) Faciliteren soorten

- Soorten in de omgeving
- Wat is hun habitat?
 - Veel vleermuizen foerageren niet in verlichte gebieden. Andere lantaarnpalen of lantaarns uit?
- Hoe maatregelen uitvoeren: Inrichting en beheer
- Systeem: wat eten koolmezen als XenTari ook andere rupsen doodt?
- Wat eten koolmezen als er geen EPR zijn?

Soorten in de omgeving

- NDFF
- Veldbezoek/habitatgeschiktheidsscan
- Expert opinion van ecooloog

Welke biotopen hebben de predatoren nodig?

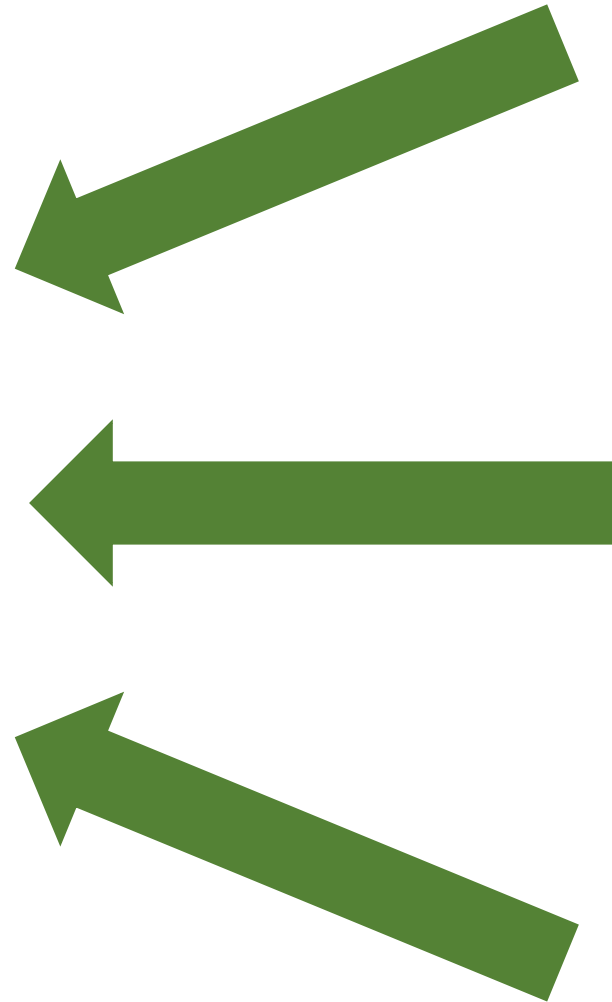
- Vogels
- Vleermuizen
- Insecten
- Overige soorten?

Maatregelen beheersing

- Plaatsen van voortplantings- en rustplaatsen;
- Realiseren van vegetaties voor een maximale biodiversiteitsimpuls;
- Doorbreken monocultuur van zomereik;
- Bijplanten van gebiedseigen bomen en struiken in de omgeving;
- Ecologisch beheer en controle/monitoring.

Terug naar een natuurlijker systeem!

Voorbeeld: berm met EPR

Inrichting: ook elders in het landschap

- Grotere populaties van predatoren;
- Afstanden en effectiviteit;
- Wegnemen van verstoringen.

4) Prioritering

- Quick fix: verplaatsen bankje of jonge eik
- Predatoren en parasieten faciliteren (laaghangend fruit);
Met welke kasten en welke plantensoorten.
Nuances binnen gebied (bodemtype, stedelijk/buitengebied, wetgeving).
- Predatoren en parasieten faciliteren
Zoeken naar beperkingen en ontbrekende schakels in het voedselweb;
Kijken hoe deze realistisch kunnen worden hersteld/toegevoegd;
- Afzuigen rupsen waar noodzakelijk (Reguliere biologische bestrijdingsmethoden bij voorkeur staken);
- Vervangen/kappen van eiken, eiken hebben immers ontzettend veel andere ecologische relaties.

Naar de diversiteit van vroeger. Utopie of een natuurinclusief landschap?

Vragen? Ideeën? Ervaringen?